

Ivan Sivec
PESEM NJENIH ZVONOV
 Mihelač, 1992

Pred nami je ponatis Sivčevega prvenca izpred dveh desetletij. Bralski publiki elitne literature ostaja Ivan Sivec slej ko prej manj znano avtorsko ime; njegov obsežni knjižni opus je namreč posvečen kmečki povesti in njeni ciljni grupi bralcev. Čemu ta dihotomija med obema publikama, je tako vprašanje razmerja med elitno in trivialno literaturo kot tudi posebnega statusa kmečke povesti v slovenski književnosti. Pisci teh tekstov so namreč bralcem vedno ponujali tudi določen model za odgovor na »kmečko vprašanje«, od konzervativnih do socrealističnih variant. Sivčev odgovor na ta

problem je za žanr kmečke povesti presenetljiv: smrt vseh glavnih junakov, dogajanje, ki ga proti smrti glavne osebe poriva smrt stranskih oseb. Kmečko življenje je torej postavljeno v položaj brez izhoda, saj je povsem predano pustošenju človeške zlobe in silam naključja, ki je vedno le razdiralno. Morda je ta tekst iz leta 72 poseben odgovor na svinčeno agrarno politiko tistega časa. Knjiga ima nesporne silne kvalitete, to branju seveda prižiga zeleno luč. Toda zgodba, ki elementarnost zemlje in kmetstva postavlja kot prizorišče dejavne smrti, ima v času new agea in drugače pojmovane narave verjetno vseeno diahroničen položaj. (Matija Ogrin)

Jože Udovič
ZAPISI V TIŠINO
 Cankarjeva založba, 1992

Ali lahko pesnik piše zasebni dnevnik bistveno drugače kot poezijo, je eno izmed vprašanj, ki si jih bralec lahko zastavi ob branju Udovičevih dnevniških zapiskov. Odlomki, ki jih je izbral Tone Pavček, nam pokažejo, kakšne naplavine časa so pesnika vznemirjale, kako jih je strukturirala njegova percepcija in kaj je čutil v odnosu do njihove fizično-zgodovinske stvarnosti. Pri marsikaterih odlomkih je ta smernica že tako stopnjeva-

na, zlasti pri opisih narave, da so že prave pesmi v prozi. Iz njih že veje znana poetičnost njegovega pesništva, a se hkrati kaže tudi avtorjev visoki nivo kriterijev o tem, kje teče meja med poezijo in prozo. Udovič nam uvodoma pove, da je poezija nekaj, kar sega v kaos podob in jih razmešča v novo skladnost, ki naj se naseli v človeku. *Zapisi v tišino* so torej tudi ekspozicija predpostavk, ki stoje na začetku nekega pesnjenja. Na eni strani torej predpostavke, na drugi poezija, vmes pa nekaj, kar se ozira na obe strani. *Zapisi v tišino*. (Matija Ogrin)